

Handläggare:
Anne-Marie Mellquist

Miljöplan för kulturnämnden 2010-2011

1 Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att fastställa miljöplan för kulturnämnden 2010-2011 enligt förvaltningens förslag,

att delegera till förvaltningschefen att fastställa interna miljömål för förvaltningens kontor inklusive Länsghemslöjdskonsulenter och Film Stockholm inom ramen för kulturnämndens miljöpolicy och certifieringssystemet ISO 14001.

2 Bakgrund

Landstinget har haft ett miljöpolitiskt program sedan 1990. Nuvarande miljöprogram, Miljö Steg 5, gäller 2007-2011 och är vägledande för miljöarbetet inom landstinget. Alla landstingets verksamheter är miljöcertifierade enligt den internationella standarden ISO 14001. Programmet vänder sig till alla medarbetare samt till de externa företag som levererar varor och tjänster till landstinget.

Miljö Steg 5 är uppdelat i fem miljömålsområden och innehåller styrmedel som beskriver hur målen skall nås.

Målsområdena är: Transporter, Energi, Läkemedel, Kemikalier, Produkter. Styrmedlen är: Miljöledning, Upphandling, Kommunikation, Miljömedicinsk forskning och utveckling och Regional utvecklingsplanering.

Förvaltningskontoret inklusive Länsghemslöjdskonsulenter och Film Stockholm är certifierade enligt ISO 14001 sedan 2005. Den senaste externa miljörevisionen gjordes i september 2009. Revisionen genomfördes utan att några avvikelser noterades. Nästa externa revision är planerad till september 2010.

Bilaga

- 1 Miljöplan
- 2 Checklista

Vid senaste miljörevisionen bedömdes kulturnämndens miljöpolicy som relevant och anpassad för verksamheten. Både externa och interna miljömål skall finnas med som grund för certifiering. Den typ av miljömål som rör nämndens externa kärnverksamhet bedöms som det bästa sättet att långsiktigt verka för miljöförbättrande åtgärder i vid mening medan pappersförbrukningen inom kontoret har mycket liten miljöpåverkan i sammanhanget.

Kulturnämndens miljökrav på externa mottagare av ekonomiskt stöd avser för närvarande mottagare av verksamhetsstöd. Kulturnämnden ställer även miljökrav vid beställning av konstnärlig utsmyckning.

3 Förvaltningens synpunkter

3.1 Vad beslutar kulturnämnden och vad beslutar förvaltningen

Sedan tidigare är den grundläggande rollfördelningen mellan politiker och tjänstemän att kulturnämnden fastställer dels övergripande miljöpolicy för nämndens ansvarsområden, dels miljömål i den externa kärnverksamheten inom kultur området medan förvaltningen fastställer miljömål i den egna verksamheten inom ramen för kulturnämndens miljöpolicy och certifierings-systemet ISO 14001.

3.2 Miljöpolicy

Miljöpolicyen bygger på landstingets miljöprogram Miljö Steg 5. Förvaltningen föreslår endast marginella förändringar i den miljöpolicy som kulturnämnden antog 2008-02-05. Det berör den femte punkten "miljöhänsyn vid beställning av konstnärlig utsmyckning" där har ordet "större" tagits bort eftersom miljöhänsyn gäller för samtliga konstnärliga utsmyckningar som beställs. Och ordet "upphandling" har ersatts av "beställning".

Följande miljöpolicy föreslås för 2010-2011.

Kulturnämnden skall

- I miljöarbetet följa landstingets miljöprogram och gällande miljölagstiftning.
- Öka de anställdas kunskaper om miljön så att alla tar ett ansvar för miljön.
- Genom ständiga förbättringar påverka den egna verksamhetens inverkan på miljön.
- Ta miljöhänsyn vid beslut om mottagare av årligt ekonomiskt stöd.
- Ta miljöhänsyn vid beställning av konstnärliga utsmyckningar.
- Ta miljöhänsyn inför varje övrigt större beslut.

3.3 Miljömål i anslutning till förvaltningens externa verksamhet

För att kunna behålla miljöcertifieringen måste miljöarbetet leda till kontinuerliga förbättringar. Kulturförvaltningens egen verksamhet har så liten miljöpåverkan att enbart interna miljömål inte är tillräckligt för miljöcertifiering. Då merparten av kulturnämndens verksamhet sker genom mottagare av ekonomiskt stöd är den indirekta miljöpåverkan avsevärt större .

Miljömålen för 2008-2009 är att

- ställa miljökrav på mottagare av årligt verksamhetsstöd och scenkonststöd som uppgår till 500 000 kr eller mer,
- ställa miljökrav vid beställning av större konstnärlig utsmyckning.

För att uppnå målen har kulturnämnden ställt krav på att de organisationer som ansöker om 500 000 kr eller mer till verksamhetsstöd eller scenkonststöd ska bifoga miljöplan eller motsvarande dokument som fastställts av organisationens styrelse samt besvara förvaltningens checklista angående miljöarbetet i organisationen. Checklistan bygger på de nationella miljömål som antagits av Riksdagen. Förvaltningen har sammanställt den för att få en mer enhetlig bedömning av hur organisationerna arbetar med miljöfrågor. Av totalt 121 mottagare av verksamhetsstöd 2009 har 42 redovisat enligt ovan.

När det gäller miljökrav vid beställning av konstnärlig utsmyckning har konstnärer som lämnat in skissuppdag eller förslag till konstnärliga utsmyckningar redovisat materialanvändning och hur de hanterar miljöfarliga ämnen. De konstnärer som får uppdrag förbinder sig i samband med avtalskrivning att använda så miljöanpassat material som möjligt och att hantera farliga ämnen och restprodukter enligt gällande bestämmelser. Till hjälp för detta finns sedan 2008 en lista över farliga kemikalier som landstinget kommer att fasa ut under de närmaste åren. Samtliga konstnärer som får uppdrag får uppgift om att listan finns att hämta på landstingets hemsida. Konstnärerna förbinder sig att inte använda någon av de kemikalier som är med i utfasningslistan. Landstinget beställer via förvaltningen mellan 350-400 konstverk om året, varvid 10-15 normalt faller in under ovanstående krav.

Förvaltningen föreslår att de externa miljömål som fastställdes för 2008-2009 nu utvecklas inför 2010-2011. Förvaltningen föreslår dels en höjning av ambitionsnivån avseende vilka mottagare av ekonomiskt stöd som ska omfattas av miljökravet, dels att kulturnämndens miljöarbete kommuniceras vid beställning av konstnärlig utsmyckning, dels att det miljöarbete som genomsyrar läns hemslöjds konsulenternas verksamhet tydliggörs i den externa kommunikationen.

3.3.1 Miljökrav för mottagare av årligt ekonomiskt stöd 2010-2011

Hittills har kravet att lämna miljöredovisning gällt mottagare av verksamhetsstöd till regional kulturverksamhet, verksamhetsstöd till de regionala distriktsorganisationerna, verksamhetsstöd till studieförbunden samt stöd till scenkonst.

Förvaltningen föreslår nu att organisationer som ansöker om 500 000 kr eller mer, oavsett stödform, inom verksamhetsområdet "Stöd till regional kulturverksamhet" skall omfattas av kravet att bifoga miljöplan eller motsvarande dokument som fasställt av organisationens styrelse samt besvara förvaltningens checklista angående miljöarbetet i organisationen. Kravet skulle sålunda, utöver hittillsvarande i avsnitt 3.3.1 sista stycket angivna stödkategorier, även omfatta

- Kulturstöd till kontinuerlig och tillfällig verksamhet,
- stöd till Ung Aktiv Kultur (ungas aktiva deltagande i kulturlivet),
- stöd till Kultur i skärgården,
- stöd till Hälso pedagogisk kulturverksamhet.

Under 2009 har 48 stödmottagare av totalt ca 270 från ovanstående stödformer fått ett stöd om 500 000 kr eller mer. Utifrån beslutade stöd 2009 skulle därmed mellan fem och tio nya stödmottagare komma att omfattas av det breddade kravet.

Information om det utvidgade miljökravet måste kunna ges sökande i god tid innan de olika ansökningstiderna går ut. Kraven införs därför successivt under 2010 och 2011. Det innebär t ex att stöd till Hälso pedagogisk kulturverksamhet, där ansökningstiden för 2010 går ut den 1 december 2009, inte omfattas av de nya kraven förrän inför 2011. Det utvidgade miljökravet kommer inte heller att gälla vid 2010 års första beslut om kulturstöd i januari 2010 där ansökningstiden gick ut den 23 november 2009.

3.3.2 Miljökrav vid beställning av konstnärlig utsmyckning 2010-2011

Konstnärer skall vid inlämnande av skissuppdag eller förslag vid större konstnärliga utsmyckningar, redovisa materialanvändning och hantering av miljöfarliga ämnen enligt allmänna bestämmelser.

Konstnärer som får uppdrag förbinder sig i samband med avtalsskrivning sig att använda så miljöanpassat material som möjligt och att hantera farliga ämnen och restprodukter enligt gällande bestämmelser. Samtliga avtal med konstnärer som får uppdrag kommer att innehålla en formulering om att ke-

mikalier som finns i rapporten "Utfasning av farliga kemikalier" inte får användas. Rapporten har sammanställts av Goodpoint AB på uppdrag av Stockholms läns landsting och finns att hämta på landstingets hemsida.

3.3.3 Extern miljökommunikation

- Miljökraven för mottagare av ekonomiskt stöd kommuniceras via förvaltningens hemsida, ansökningsblanketter och i annan skriftlig kommunikation med mottagarna.
- Konstrådgivare och konstnärer som anlitas av förvaltningen informeras om landstingets miljöarbete genom att Miljö Steg 5 delas ut.
- Läns-hemslöjds-konsulenterna arbetar fortlöpande med att sprida slöjdens förhållningssätt om resurssnålhet och återanvändning samt eftersträvar att i möjligaste mån använda naturliga och förnybara råmaterial i alla aktiviteter.

3.4 Interna miljömål inom förvaltningens kontor

Prioriterade interna miljömål är att årligen minska pappersförbrukningen genom bl a dubbelsidig kopiering och uppmaning att inte skriva ut e-post i onödan. 2008 tog förvaltningen fram ett indextal för att göra jämförelser av pappersförbrukningen mellan olika år mer rättvisande. Tidigare har pappersförbrukningen endast mätts i kilopapper/person. I och med att indextalet används så tas även kulturnämndens ekonomiska omsättning i beaktande då den variabeln antas ha ett samband med pappersförbrukningen. Målet för 2008 var att minska pappersförbrukningen med 1,5 % jämfört med 2007 och den faktiska minskningen blev 6%.

För att minska pappersförbrukningen införs ett kodsysteM för utskrift på kopiatorerna. Det innebär att det nu obligatoriska försättsbladet vid alla utskrifter kommer att tas bort. När kodsysteM har införts fullt ut kommer antalet pappersark med största sannolikhet att minska.

Förvaltningen strävar hela tiden efter att miljöanpassa verksamheten och i linje med detta har beslut tagits att i avtalen med artister inom kultur i värden begränsa ersättningen för resa med egen bil. Ersättning utgår endast vid transport av skrymmande eller tung utrustning. Artister uppmanas att i så stor utsträckning som möjligt använda kommunala färdmedel.

Hans Ullström